

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2045

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma,
luonnos 31.8.2026

Luonnos, 31.8.2026

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2045

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma, luonnos

31.08.2026

Sisällys

1.	Johdanto	1
2.	Osallistumis- ja arviointisuunnitelma	2
3.	Maakuntakaavan tehtävä ja merkitys	2
4.	Suunnittelun lähtökohdat	3
4.1.	Maakuntakaavan uudistamistarve	3
4.2.	Alueidenkäyttölaki ja sen uudistaminen	4
4.3.	Muu kaavoitukseen liittyvät lainsäädäntö	1
4.4.	Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet	1
4.5.	Valtakunnalliset ohjelmat ja keskeiset selvitykset. Virhe. Kirjanmerkkiä ei ole määritetty.	
4.6.	Maakunnallinen ohjelmatyö ja keskeiset selvitykset	1
5.	Voimassa oleva maakuntakaava ja sen seuranta	3
6.	Maakuntakaavan sisältö ja tavoitteet	5
6.1.	Kaava-alue	5
6.2.	Kaavan sisältö ja tavoitteet	6
7.	Osallistuminen ja vuorovaikutus.....	7
7.1.	Vuorovaikutus.....	7
7.2.	Viranomaisyhteistyö	8
8.	Vaikutusten arviointi	9
9.	Maakuntakaavan oikeusvaikutukset	10
10.	Maakuntakaavan aikataulu ja yhteystiedot	11
11.	Liitteet	13

1. Johdanto

Maakuntavaltuusto hyväksyi 8.12.2025 Pohjois-Karjalan toiminta- ja taloussuunnitelman 2026-2028, jossa se samalla hyväksyi uuden maakuntakaavan laatimisen käynnistämisen.

Maakuntahallitus teki tämän pohjalta periaatepäätöksen uuden kokonaismaakuntakaavan käynnistämisestä 26.1.2026 ja varsinaisen käynnistyspäätöksen Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2045 laatimisesta 31.8.2026.

Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2045 tavoitteena on olla kokonaismaakuntakaava koko Pohjois-Karjalan eli 13 kunnan alueella. Aikanaan voimaan tullessaan uusi kaava tulee kumoamaan kaikki nykyisin voimassa olevat neljä maakuntakaavaa eli Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2040, 1. vaihemaakuntakaavan, Heinäveden osa-aluemaakuntakaavan sekä 2. vaihemaakuntakaavan.

Uuden maakuntakaavan käynnistämisen taustalla ovat sekä useat toimintaympäristössä viime vuosina tapahtuneet muutokset että kansalliset lainsäädännölliset uudistukset. Muuttunut geopoliittinen tilanne määrittää monella tavalla myös alueidenkäytön suunnittelutyötä esimerkiksi turvallisuuskysymysten ja huoltovarmuuden kysymysten korostumisen kautta. Toimintaympäristössä energiakysymykset ja saavutettavuus keskusteluttavat laajasti talouden kehityksen mahdollistajina tai hidastajina. Puhdas ja kestävä tuotanto sekä ilmastonmuutokseen sopeutuminen ohjaavat isoina tavoitteina kohti kestävämpää yhteiskuntaa. Väestön ikääntyminen on samaan aikaan sekä haaste että varmasti myös mahdollisuus Pohjois-Karjalassa. Uusi alueidenkäyttölaki on parhaillaan eduskuntakäsittelyssä, ja uusi alueidenkäyttölaki tulee muuttamaan myös maakuntakaavan suunnittelua ja roolia sen kohdistuessa maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittävien asioiden käsittelyyn. Samaan aikaan uusi laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä saattaa myös maakuntakaavan uudenlaiseen tietomallimuotoon.

Kokonaismaakuntakaavan laatiminen antaa mahdollisuuden strategisesti linjata Pohjois-Karjalan alueidenkäytön kokonaiskuvaan vaikutusten arvionteineen tuleville vuosikymmenille. Samalla kokonaismaakuntakaavatyö antaa paremmat mahdollisuudet arvioida kaavan vaikutuksia kokonaisuutena sekä samalla priorisoida ja arvioida, mikä on keskeistä maakunnan alueidenkäytön suunnittelussa. Samalla tulee pohdittavaksi, miltä osin asioita käsitellään maakuntakaavassa ja miltä osin niitä käsitellään puolestaan seutu- ja kuntatasolla. Maakuntakaavassa kootaan lähtökohtia ja tehdään selvityksiä, asetetaan tavoitteita sekä lopulta viedään esitykset maakuntakaavan aluevarauksiksi ja suunnittelumääräyksiksi, joita arvioidaan ja perustellaan kaavaselostuksessa. Maakuntakaavan laadinta on myös Pohjois-Karjalan maakunnan asukkaille ja maakuntakaavan sidosryhmille mahdollisuus vaikuttaa ja osallistua tähän alueidenkäytön maakunnallisen tason tulevaisuuden suunnitteluun ja siihen tehtäviin linjauksiin ja päätöksiin.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on päivittyvä asiakirja eli sitä päivitetään tarvittaessa kaavan eri vaiheissa. Yhdessä rakentaen entistä kestävämpää ja kasvavampaa Pohjois-Karjalaa!

2. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on alueidenkäyttölain (AKL) 63 §:n mukainen suunnitelma maakuntakaavan osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista. Mainitun pykälän mukaisesti ”kaavaa laadittaessa tulee riittävän aikaisessa vaiheessa laatia kaavan tarkoitukseen ja merkitykseen nähden tarpeellinen suunnitelma osallistumis- ja vuorovaikutusmenettelyistä sekä kaavan vaikutusten arvioinnista.” Toisin sanoen suunnitelman tarkoituksena on antaa maakuntakaavan asianosaisille ja muille siitä kiinnostuneille tahoille tietoa kaavoituksen etenemisestä ja vaikutusmahdollisuuksista kaavoituksen eri vaiheissa.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma täydentyy ja täsmentyy kaavaprosessin aikana. Ajantasainen osallistumis- ja arviointisuunnitelma pidetään nähtävillä maakuntaliiton verkkosivuilla osoitteessa: www.pohjois-karjala.fi/maakuntakaava-2045

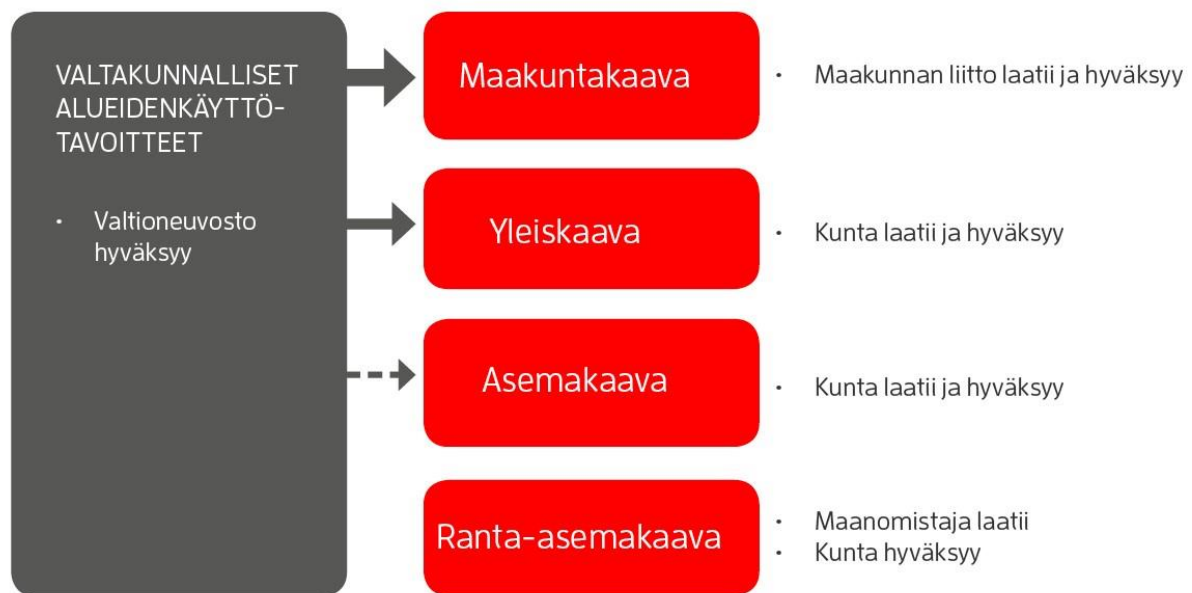
3. Maakuntakaavan tehtävä ja merkitys

Maakuntakaava on yleispiirteinen suunnitelma alueidenkäytöstä maakunnassa tai sen osa-alueella. Maakuntakaavan tehtävä on esittää alueiden käytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet ja osoittaa maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita. Maakuntakaava on ohjeena kuntakaavoitukselle sekä viranomaisten muulle alueidenkäyttöä koskevalle suunnittelulle. Maakuntakaavan laadinnassa tulee ottaa huomioon valtioneuvoston hyväksymät valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet, mutta myös maakunnan kehittämisen tarpeet. Maakuntakaavan aikajänne on 10-20 vuotta ja Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2045 tähtää nimensä mukaisesti vuoteen 2045.

Maakuntakaavan lähtökohtana on luonnollisesti voimassa oleva alueidenkäyttölaki, mutta sen lisäksi myös eduskunnalle 16.4.2026 annettu uusi alueidenkäyttölaki, jonka olisi määrä tulla voimaan 1.1.2027. Laki on parasta aikaa eduskuntakäsittelyssä. Koska uusi alueidenkäyttölaki ei ole vielä voimassa, niin osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa lakiedellytykset kirjataan sekä voimassa olevan että uuden alueidenkäyttölain mukaisesti rinnakkain.

Uusi alueidenkäyttölaki muutoksineen on kuitenkin ollut yksi keskeinen tekijä maakuntakaavan käynnistämiseksi. Uuden lain mukaan kaavassa ei käsitellä enää paikallisia tai seudullisia kysymyksiä vaan maakuntakaavassa tulee keskittyä vain valtakunnallisiin tai maakunnallisiin tarpeisiin. Kaavatyössä tullaan kuitenkin huomioimaan maakunnan erityispiirteet ja maakunnan omat tarpeet, jolloin voi selvitysten perusteella olla tarpeen puuttua myös seudullisiin kysymyksiin, mikäli niiden vaikutukset nähdään kuitenkin maakunnallisina.

Maakuntakaava esitetään kartalla, johon kuuluvat myös kaavamerkinnot ja -määräykset sekä kaavaselostus, jossa esitetään kaavan tavoitteiden, vaihtoehtojen ja niiden vaikutusten sekä ratkaisujen arvioimiseksi tarpeelliset tiedot. Uudessa alueidenkäyttölain ei ole muutoksia kaavoitusjärjestelmään, joka pysyy siis entisen kaltaisena.

Kuva 1. Alueidenkäyttölain mukainen kaavajärjestelmä.

Maakuntakaavan laadinnasta vastaa maakunnan liitto, joka on alueensa kuntien omistama kuntayhtymä. Maakuntakaavan hyväksyy kuntien valtuustojen poliittisten valtasuhteiden perusteella valittu maakuntavaltuusto. Hyväksytty maakuntakaava on oikeusvaikutteinen. Maakuntakaava ei ole kuitenkaan voimassa oikeusvaikutteisen yleiskaavan eikä asemakaavan alueella.

Voimassa olevan alueidenkäyttölain mukaisesti maakuntakaava on ohjeena laadittaessa tai muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueidenkäytön järjestämiseksi. Uuden alueidenkäyttölain mukaan "on ohjeena" tultaisiin muuttamaan muotoon "on otettava huomioon".

4. Suunnittelun lähtökohdat

4.1. Maakuntakaavan uudistamistarve

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2045 kaavatyön käynnistämiseen vaikuttavat useat eri seikat. Maakunnassa on voimassa neljä eri maakuntakaavaa (tarkemmin kohdassa 5.), joiden toteutumista tarkasteltiin maakuntakaavan toteutumisen seurantatyössä (2025). Maakuntakaava

on ohjannut yksityiskohtaisempaa maankäytön suunnittelua, ja maakuntakaava onkin toteutunut useiden merkintöjen osalta. Samaan aikaan maakuntakaavassa on merkintöjä, jotka eivät tule toteutumaan ja perusteet niiden toteutumiseen ovat muuttuneet esimerkiksi rajan sulkeutumisen vuoksi. Voimassa olevissa kaavoissa onkin todettu olevan sekä uudistamisen että tarkistamisen tarpeita samaan aikaan kun jotkut maankäyttömuodot ovat ajan tasalla.

Lisäksi meneillään on useita lakimuutoksia, kuten alueidenkäyttölaki, yhdyskuntakehittämislaki, yhdyskuntarakentamislaki sekä rakennetun ympäristön tietojärjestelmälaki. Näistä erityisesti uusi alueidenkäyttölaki tulee muuttamaan ja ohjaamaan kaavoitusta, mukaan lukien maakuntakaavoitusta, hieman uudenaikaisessa muodossa ja asennossa, vaikka sinänsä itse kaavoitusjärjestelmä on pysymässä entisen kaltaisena.

Pohjois-Karjala ei ole myöskään syrjässä globaaleista kehityskuluista eikä haasteista, kuten väestön ikääntymisestä tai ympäristön kolmoiskriisistä eli luontokadosta, ilmastomuutoksesta ja ympäristön saastumisesta. Puhtaan siirtymän vauhdittaminen tarkoittaa rakennemuutosta, jossa muun muassa siirrytään fossiilista polttoaineista puhtaisiin, vähäpäästöisiin ja uusiutuviin energiamuotoihin. Ilmastomuutoksen hillintä ja sopeutuminen puolestaan tarkoittaa kehityskulkua, jossa vähennetään kasvihuonekaasupäästöjä, kasvatetaan hiilinieluja ja varaudutaan muun muassa sään ääri-ilmiöihin. Pohjois-Karjala ja sen kunnat ovat profiloituneet uusiutuvan energian käytössä ja ilmastokestävässä kehittämissä jo vuosia, mutta työtä on edelleen jäljellä. Kokonaisturvallisuus ja huoltovarmuus kulkevat aiempaa vahvemmin mukana kaikessa alueidenkäytön suunnittelussa. Geopoliittiset kysymykset heijastuvatkin suoraan Pohjois-Karjalaan Venäjän rajamaakuntana monissa eri asiayhteyksissä kuten liikennejärjestelmässä, turvallisuuskysymyksissä tai vaikkapa kaupan ja matkailun kehittämisessä.

Pohjois-Karjalan maakuntakaavan tavoitteena onkin alueidenkäytöllisesti toisaalta vastata erilaisiin haasteisiin sekä toisaalta huomioida erityisen vahvasti maakunnan ja Itä-Suomen elinvoiman ja alueellisen kilpailukyvyn edellytykset. Pohjois-Karjalassa halutaan maakuntasuunnitelma 2045 mukaisesti muun muassa (uusia) investointeja, puhtaita ratkaisuja, työllisyysasteen nostamista, liikennejärjestelmän kehittämistä kokonaisuutena sekä tasapainoista alue- ja yhdyskuntarakenteen kehittämistä, jossa Joensuu nähdään valtakunnan osakeskuksena ja vetovoimaiset seutu- ja palvelukeskukset maakunnan muina keskuksina.

4.2. Alueidenkäyttölaki ja sen uudistaminen

Alueidenkäyttölakia ollaan parhaillaan uudistamassa (HE 70/2026), ja tavoitteena uudella lailla on tulla voimaan 1.1.2027. Tarkoitus on sujuvoittaa kaavoitusta, vahvistaa maanomistajan asemaa sekä selkeyttää tuulivoima- ja aurinkovoimarakentamisen sääntöjä. Maakuntakaavoituksen kannalta keskeistä uudessa lakiesityksessä on maakuntakaavan oikeusvaikutuksien keventäminen ja tehtävän rajaaminen valtakunnallisesti ja maakunnallisesti merkittäviin asioihin. Samalla vähittäiskaupan suuryksiköiden sääntelyä kevennetään. Hallituksen esityksessä alueidenkäyttölaki maakuntakaavan sisältövaatimukset ovat pääosin nykyisen kaltaiset, mutta esimerkiksi ilmastomuutoksen hillintään, ilmastomuutokseen sopeutumiseen,

liikennejärjestelmän toimivuuteen sekä luonnon monimuotoisuuteen liittyvät vaatimukset ovat uusia.

Maakuntakaavan sisältövaatimukset (AKL 28 §) määrittelevät kaavan sisältöä ja vaikutusten arviointia. Sisältövaatimuksiin on tulossa muutoksia uudessa alueidenkäyttölain (AKL 23§), joten ohessa voimassa olevan ja uuden alueidenkäyttölain vertailu.

Voimassa oleva AKL (28 §)

Maakuntakaavaa laadittaessa on valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet otettava huomioon siten kuin siitä edellä säädetään. Kaavaa laadittaessa on kiinnitettävä huomiota maakunnan oloista johtuviin erityisiin tarpeisiin. Kaava on mahdollisuuksien mukaan yhteen sovitettava maakuntakaava-alueeseen rajoittuvien alueiden maakuntakaavoituksen kanssa.

Luonnonsuojelulain (9/2023) 15 §:ssä ja 144 §:ssä tarkoitettujen luonnonsuojeluohjelmien ja -päästösten sekä 91 §:ssä tarkoitettua maisemanhoitoaluetta koskevien perustamispäätösten tulee olla ohjeena kaavaa laadittaessa. (5.1.2023/15). Kaavaa laadittaessa on kiinnitettävä erityistä huomiota:

- maakunnan tarkoituksenmukaiseen alue- ja yhdyskuntarakenteeseen;
- alueiden käytön ekologiseen kestävyys;
- ympäristön ja talouden kannalta kestäviin liikenteen ja teknisen huollon järjestelyihin;
- vesi- ja maa-ainesvarojen kestävään käyttöön;
- maakunnan elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin;
- maiseman, luonnonarvojen ja kulttuuriperinnön vaalimiseen; sekä
- virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyyteen. Kaavaa laadittaessa on myös pidettävä silmällä alueiden käytön taloudellisuutta ja sitä, ettei maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle aiheudu kohtuutonta haittaa. Kaavaa laadittaessa on selvítettävä, kenen toteutettavaksi kaava ja sen edellyttämät toimenpiteet kuuluvat. Edellä tässä pykälässä mainitut seikat on selvítettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin maakuntakaavan tehtävä yleispiirteisenä kaavana edellyttää.

Uusi AKL (23 §) esitys

Maakuntakaavaa laadittaessa on kiinnitettävä erityisesti huomiota:

- alueidenkäytön taloudellisuuteen ja ekologiseen kestävyys sekä aluerakenteen toimivuuteen;
- ilmastonmuutoksen hillintään ja ilmastonmuutokseen sopeutumiseen;
- liikennejärjestelmän toimivuuteen sekä ympäristön ja talouden kannalta kestäviin liikenteen ja teknisen huollon järjestelyihin;
- luonnonvarojen kestävä käytön edellytyksiin;
- elinkeinoelämän toimintaedellytyksiin;
- maiseman, kulttuuriympäristön sekä luonnon monimuotoisuuden ja muiden luonnonarvojen vaalimiseen;
- virkistykseen soveltuvien alueiden riittävyyteen. Kaavaa laadittaessa on kiinnitettävä huomiota maakunnan oloista johtuviin erityisiin tarpeisiin. Kaava on mahdollisuuksien mukaan sovitettava yhteen maakuntakaava-alueeseen rajoittuvien maakuntien maakuntakaavoituksen kanssa. Luonnonsuojelulain (9/2023) 15 §:ssä ja 144 §:ssä tarkoitettujen luonnonsuojeluohjelmien ja -päästösten sekä 91 §:ssä tarkoitettua maisemanhoitoaluetta koskevien perustamispäätösten tulee olla ohjeena kaavaa laadittaessa. Kaavaa laadittaessa on huolehdittava siitä, että maanomistajalle tai muulle oikeuden haltijalle ei aiheudu kohtuutonta haittaa. Kaavaa laadittaessa on selvítettävä, kenen toteutettavaksi kaava ja sen edellyttämät toimenpiteet kuuluvat. Edellä tässä pykälässä mainitut seikat on selvítettävä ja otettava huomioon siinä määrin kuin maakuntakaavan 21 §:n mukainen tarkoitus yleispiirteisenä kaavana edellyttää.

4.3. Muu kaavoitukseen liittyvät lainsäädäntö

Alueidenkäyttölain uudistuksen lisäksi keskeisesti maakuntakaavoitukseen vaikuttava lakiuudistus on *”Laki rakennetun ympäristön tietojärjestelmästä”* (431/2023). Alueidenkäytön suunnittelussa siirrytään valtakunnalliseen rakennetun ympäristön tietojärjestelmään (RYHTI). Uudistuksen tavoitteena on yhtenäistää ja digitalisoida alueidenkäytön tietojen tuottamista, ylläpitoa ja saatavuutta. Kyseinen laki edellyttää, että maakunnan liitto toimittaa valtakunnallisesti yhteen toimivassa ja koneluettavassa muodossa alueidenkäyttölaissa sekä rakentamislaisissa tarkoitetut tiedot, eli tässä tapauksessa maakuntakaavan. Lain 5 §:n säädöstä sovelletaan kuitenkin vasta 1.1.2029 alkaen, mutta uusi kaava on syytä laatia jo uuden lain vaatimusten mukaisesti. Tämä tarkoittaa sitä, että jatkossa maakuntakaavat (kuten Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2045) laaditaan valtakunnallisesti yhteentoimivassa tietomallimuodossa.

4.4. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden oikeusvaikutuksista säädetään alueidenkäyttölaissa. Voimassa olevassa alueidenkäyttölaissa (§ 22-24) ja uudessa alueidenkäyttölaissa (§20-23) valtakunnallisista tavoitteista säädetään yhdenmukaisesti mutta eri pykälissä.

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet voivat koskea asioita, joilla on:

- 1) aluerakenteen, alueiden käytön taikka liikenne- tai energiaverkon kannalta kansainvälinen tai laajempi kuin maakunnallinen merkitys;
- 2) merkittävä vaikutus kansalliseen kulttuuri- tai luonnonperintöön; tai
- 3) valtakunnallisesti merkittävä vaikutus ekologiseen kestävyYTEEN, aluerakenteen taloudellisuuteen tai merkittävien ympäristöhaittojen välttämiseen.

AKL 22 §:n mukaan valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista päättää valtioneuvosto. Lain 24 §:ssä on säädetty, että maakunnan suunnittelussa ja muussa alueiden käytön suunnittelussa on huolehdittava valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden huomioon ottamisesta siten, että edistetään niiden toteuttamista. Tavoitteet ovat osa maakuntakaavan sisältövaatimuksia (AKL 28 §). Viimeisin päätös valtakunnallisista alueidenkäyttötavoitteista on annettu 14.12.2017, mutta hallitus on linjannut, että tavoitteita tarkistetaan energiajärjestelmän toimintavarmuuden vahvistamiseksi. Tavoitteena on, että tarkistuksesta päätettäisiin vuoden 2026 aikana.

VAT tavoitteet konkretisoituvat pääasiassa kaavoituksen kautta. Maakuntakaavoituksella on tässä keskeinen rooli. Maakunnan suunnittelussa valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet täsmennetään maakunnallisiksi alueidenkäytön ratkaisuiksi ja sovitetaan yhteen maakunnallisten ja paikallisten tavoitteiden kanssa. Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet nostavat esiin vahvasti megatrendejä ja haastavat alueidenkäyttöä ottamaan ne huomioon uudella tavalla.

Varsinkin ilmastonmuutos, kaupungistuminen ja väestön muutokset, elinkeinojen uusiutuminen ja digitalisaatio sekä luonnon monimuotoisuuden heikkeneminen nähdään kehityssuuntina, joilla on pitkäaikaisia vaikutuksia Suomen menestymiselle. Näiden lisäksi energiamurros ja uusiutuvan energian tuotannon kasvu ja vaihtelu on noussut merkittävästi esiin viime aikoina. Ne haastavat alueidenkäytön suunnittelun uudelleen ajatteluun ja ratkaisuihin.

Valtioneuvoston päätöksessä valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet on jaettu viiteen asiakokonaisuuteen:

1. Toimivat yhdyskunnat ja kestävä liikkuminen
2. Tehokas liikennejärjestelmä
3. Terveellinen ja turvallinen elinympäristö
4. Elinvoimainen luonto- ja kulttuuriympäristö sekä luonnonvarat
5. Uusiutumiskykyinen energiahuolto

Alueidenkäyttölain 25 §:n mukaan maakunnan suunnittelussa otetaan huomioon valtakunnalliset tavoitteet sovittaen ne yhteen alueiden käyttöön liittyvien maakunnallisten ja paikallisten tavoitteiden kanssa. Uuden alueidenkäyttölain (21 §) mukaan ”Maakuntakaavassa esitetään maakunnan alueidenkäytön periaatteet ja osoitetaan maakunnan kehittämisen kannalta tarpeellisia alueita. Edellä 1 momentissa tarkoitettuja asioita käsitellään vain siltä osin ja sillä tarkkuudella kuin alueidenkäyttöä koskevien valtakunnallisten tai maakunnallisten tavoitteiden kannalta on tarpeen.”

4.5. Maakunnallinen ohjelmatyö ja keskeiset selvitykset

Maakunnan suunnitteluun kuuluu alueidenkäytön suunnittelua ohjaavan maakuntakaavan lisäksi maakuntasuunnitelma ja maakuntaohjelma (kuva 2). Uusi Pohjois-Karjalan maakuntaohjelma POKAT 2029 sekä Pohjois-Karjalan strategia 2045 hyväksyttiin maakuntavaltuustossa joulukuussa 2025. Maakuntasuunnitelmassa (Pohjois-Karjalan strategia 2045) osoitetaan maakunnan tavoiteltu kehitys pitkällä tähtäimellä. Maakuntaohjelma on neljän vuoden toimenpideohjelma suunnitelman toteuttamiseksi. Maakunnallisesta Pohjois-Karjalan ohjelmasta nousee suoraan tavoitteita myös maakuntakaavoitukseen. Keskeisimmät tavoitteet ovat:

- **Kilpailukykyinen elinkeinoelämä**, jossa tavoitteena mm. elinkeinoelämän investoinnit maakunnassa lisääntyvät ja kiihdyttävät yritysveroista kasvua
- **Ilmastokestävyys ja uudet energiaratkaisut**, jossa mm. Pohjois-Karjala on edelläkävijä ilmastokestävydessä, puhtaissa ratkaisuissa ja sivuvirtojen hyödyntämisessä, ml. vetytalous – saadaan uutta liiketoimintaa maakuntaan ja Pohjois-Karjalassa on mahdollisuudet tuottaa teollisessa mittakaavassa uusiutuvaa energiaa tukemaan investointeja ja tuotantoa.
- **Uudistuva väestörakenne**, jossa mm. osaavan työvoiman riittävyys turvattava ja alueen vetovoimaisuuden lisääminen

- **Kestävä aluerakenne ja saavutettavuus – maankäyttö, asuminen palvelut ja liikenne,** jossa mainittakoon tarkemmin 1) tasapainoinen alue- ja yhdyskuntarakenne, jossa Joensuu valtakunnan osakeskuksena ja vetovoimaiset seutu- ja palvelukeskukset maakunnan muina keskuksina, 2) Maankäytön, asumisen, palvelujen ja liikenteen toimiva ja kestävä yhteensovittaminen, 3) Monipaikkaisen elämisen, yrittämisen ja työnteon mahdollistava, vetovoimainen maakunta, 4) Digitaalisten palvelujen saatavuus sekä nopeat ja kattavat tietoliikenneyhteydet koko maakunnassa, 5) Rajan läheinen alue kestävän kehityksen ja kokonaisturvallisuuden mallialueena, 6) Pohjois-Karjala on hyvin saavutettavissa usealla eri kulkumuodolla, 7) Liikennejärjestelmä tukee maakunnan elinkeinoelämän kehittämistä sekä tarjoaa kestävän liikkumisen mahdollisuuden kaikille väestöryhmille asuinpaikasta riippumatta, 8) Karjalan rata maakunnan merkittävimpänä nopeana ratayhteytenä etelään. Sujuva ja täsmällinen logistiikkayhteys sekä kolmen tunnin henkilöliikenteen junayhteys Helsingin ja Joensuun välillä. 9) Kuutoskäytävän ja Ysikäytävän kehittäminen usean kulkumuodon kansainvälisinä liikenteen kehittämiskäytävinä yli maakuntarajojen, 10) Joensuun lentoaseman lentoyhteyksien ja palvelutason turvaaminen, 11) Saimaan sisävesiliikenteen ja meriyhteyksien kehittäminen ympärivuotisena, 12) Sujuvat sähköistetyt ratayhteydet Joensuusta länteen ja pohjoiseen sekä tavara- että henkilöliikenteelle osana valtakunnallista kaukoliikenneverkkoa
- **Pohjois-Karjalan muuttunut geopoliittinen asema,** jossa turvallisuutta ja varautumista vahvistetaan muun muassa kehittämällä rajaturvallisuutta, kokonaisturvallisuutta ja kansalaisten valmiuksia poikkeustilanteisiin sekä ympäristöä ja luonnonvaroja hallitaan kestävästi vastuullisten kehitysstrategioiden avulla.

Pohjois-Karjalan maakuntaohjelmaan liittyy useita teemakohtaisia alaohjelmia ja -strategioita, jotka maakuntakaavan kannalta ovat myös keskeisiä, esimerkiksi liikennejärjestelmäsuunnitelma, ilmasto- ja energiaohjelma tai alueellinen metsäohjelma.

Ohjelmat löytyvät kokonaisuudessaan maakuntaliiton sivuilta: <https://pohjois-karjala.fi/pokat2029/> ja <https://pohjois-karjala.fi/pohjois-karjalan-strategia-2045/>

Kuva 2. Maakunnan suunnittelu-järjestelmä.

5. Voimassa oleva maakuntakaava ja sen seuranta

Voimassa oleva Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 muodostuu neljästä eri maakuntakaavasta eli

- Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, kokonaismaakuntakaavasta,
- Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 1. vaiheesta,
- Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, Heinäveden osa-aluemaakuntakaavasta ja
- Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaiheesta, joista seuraavassa enemmän.

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040 (kokonaismaakuntakaava)

Maakuntavaltuusto hyväksyi syyskuussa 2020 Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040:n ja kaavasta valitettiin. Maakuntakaava sai lainvoiman heinäkuussa 2021. Maakuntakaava 2040 on ollut luonteeltaan kokonaismaakuntakaava eli aikaisemmat vaihekaavat on siinä saatettu ajan tasalle ja yksiin kansiin. Maankäytön kokonaisvaltainen käsittely on antanut hyvät mahdollisuudet pohtia maankäytön ylikunnallista, maakunnallista ja valtakunnallista merkitystä kuntakaavoitusta edistäen. Maakuntakaava käsittää Pohjois-Karjalan kaikki kunnat Heinävedtä lukuun ottamatta, jonka maankäytön periaatteet on linjattu Heinäveden osa-aluemaakuntakaavassa (kuvattu omassa kohdassaan alla).

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 1. vaihe

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 1. vaihe (turve, suot ja rakennettu kulttuuriympäristö) hyväksyttiin Pohjois-Karjalan maakuntavaltuustossa kesäkuussa 2022, siitä valitettiin. Vaihemaakuntakaava sai lainvoiman valituskäsittelyjen jälkeen elokuussa 2024.

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, Heinäveden osa-alue

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, Heinäveden osa-alue, hyväksyttiin maakuntavaltuustossa joulukuussa 2023, kaavasta ei valitettu ja se kuulutettiin voimaan. Kaava sai lainvoiman helmikuussa 2024. Osa-aluemaakuntakaavassa on yhteensovitettu Etelä-Savon maakuntakaava, Heinäveden kunnan osalta, Pohjois-Karjalan maakuntakaavaan, yhtenäistetty maakuntakaavamerkinnot sekä tarkasteltu kunnan maankäytön tavoitetilaa vuoteen 2040.

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaihe

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2040, 2. vaihe (energia ja maisemat) hyväksyttiin maakuntavaltuustossa kesäkuussa 2025 ja kaavan hyväksymispäätöksestä tuli 3 valitusta. Vaihemaakuntakaava kuulutettiin lokakuun alussa 2025 voimaan valituksista huolimatta. Kaavan lainvoima tutkitaan hallinto-oikeuskäsittelyssä, jonka prosessi on vireillä parasta aikaa.

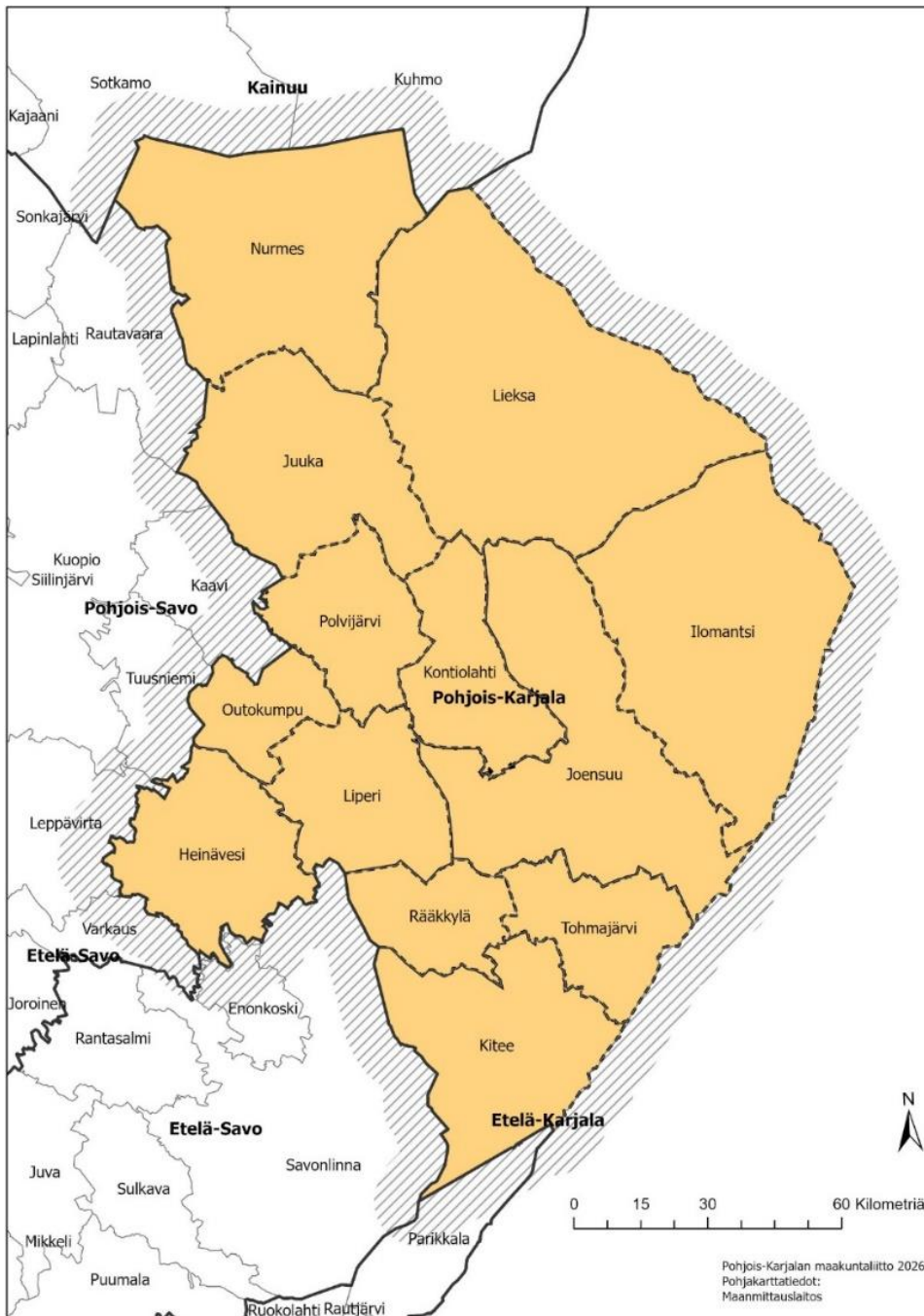
Maakuntakaavan seuranta

Pohjois-Karjalan maakuntaliitto toteutti kattavan maakuntakaavan seurantatyön vuoden 2025 aikana. Seuranta laadittiin paikkatietopohjaisena maaankäyttöluokittaisena tarkasteluna. Seurantatyön aikana käytiin jokaisen maakunnan kattava kuntakierros sekä keskeiset viranomaisten sidosryhmätapaamiset. Seurannassa havaittiin etenkin paljon pienempiä tarkistamistarpeita monessa eri maankäyttöluokassa. Seurantatyön portaali löytyy osoitteesta <https://storymaps.arcgis.com/collections/43bf73100f3e493c80fb9d45cca2cd59>.

6. Maakuntakaavan sisältö ja tavoitteet

6.1. Kaava-alue

Pohjois-Karjalan maakuntakaava 2045 käsittää koko Pohjois-Karjalan maakunnan alueen 13 kuntaa: Heinävesi, Ilomantsi, Joensuu, Juuka, Kitee, Kontiolahti, Lieksa, Liperi, Nurmes, Outokumpu, Polvijärvi, Rääkkylä, Tohmajärvi. Pohjois-Karjalan pinta-ala on noin 22 900 km², josta vesistöjä on noin 4 100 km² (n. 18 %). Maakunnan pinta-ala on siten lähes 7 % koko Suomen pinta-alasta. Kaava- ja sen vaikutusalue on esitetty kuvassa 3.

Kuva 3. Maakuntakaavan vaikutusalue.

6.2. Kaavan sisältö ja tavoitteet

Maakuntakaavan sisältö muodostuu uuden alueidenkäyttölain hengen mukaisesti maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittävästä alueidenkäytöstä Pohjois-Karjalassa.

Pohjois-Karjalan maakuntakaavan 2045 keskeinen sisältö on tavoitteena rakentaa maakuntakaavan seurannan teemojen pohjalta seuraavasti (alateemat esimerkinomaisesti):

- Auerakenne (keskustatoimintojen alueet, taajamat, työpaikka- ja teollisuustoiminnot sekä kauppa)
- Liikenne (tie-, raide-, lento- ja vesiliikenteen yhteydet, joukkoliikenteen, kävelyn ja pyöräilyn kannalta keskeiset yhteydet ja kehittämiskäytävät sekä tietoliikenneverkot)
- Luonnonsuojelu ja arvokkaat luontoalueet (luonnonsuojelualueet, natura-alueet sekä kohdennetut erilaiset arvokkaat luontoalueet -merkinnät sekä pohjavesialueet)
- Luonnonvarat (peltobiotalousalueet, kaivokset, maa-ainesten ottoalueet)
- Kulttuuriympäristö (rakennettu kulttuuriympäristö, maisemat, arkeologinen kulttuuriympäristö)
- Virkistys ja matkailu (virkistys- ja matkailualueet sekä reitistöt)
- Energia (sähköasemat, voimalaitokset, tuulivoiman ja aurinkovoiman tuotantoalueet, energiansiirtolinjat ja -putket)
- Erytystoiminnot (jätehuolto, melualueet, moottoriradat, puolustusvoimien ja rajavartioston alueet sekä harjoitus- ja ampuma-alueet ja suojavyöhykkeet sekä rajavyöhyke)

Teemojen alla voidaan esittää kohde- ja aluevarausmerkintöjä sekä kehittämisperiaate- ja osaluemerkintöjä. Myös suunnittelu- ja suojelumääräyksiä sekä kehittämissuosituksia voidaan tarvittaessa antaa.

Maakuntakaava 2045 tarkempi sisältö ja tavoiteasettelu maankäyttöluokittain on avattu erillisessä, osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan liittyvässä ”Maakuntakaavan lähtökohdat ja alustavat tavoitteet” -asiakirjassa, joka löytyy maakuntakaavan nettisivuilta <https://pohjois-karjala.fi/maakuntakaava-2045/>.

Maakuntakaavan päätavoitteet ovat:

- Pohjois-Karjalan asemaa ja vetovoimaisuutta vahvistetaan kansallisesti ja kansainvälisesti – näkyvyyttä ja vahvuudet ja ominaispiirteet esille!
- Elinkeinotoiminnan kehittämisen edellytykset turvataan - lisää ja monipuolisesti tuottavaa työtä ja laadukkaita tuotteita mutta ennen kaikkea työpaikkoja maakuntaan!
- Tasapainoinen aluerakenne ja vetovoimainen asuin- ja vapaa-ajan ympäristö – Joensuun seutu, Pielisen Karjala ja Keski-Karjala maakunnan aluerakenteen ajureina omilla ja uusilla kehittyvillä vahvuusalueillaan!
- Ympäristön ja luonnonvarojen kestävä käyttö – luonnon- ja kulttuuriympäristön hoito ja suojelu sekä luonnonvarojen käyttö kestävästi ja vastuullisesti

Kohdennetummin vielä maakuntakaavan laatimiseen yleiset tavoitteet:

- Maankäytön, asumisen, palvelujen ja liikenteen toimiva ja kestävä yhteensovittaminen toimii pohjana kaikessa maankäytön suunnittelussa ja kehittämisessä
- Alueen kilpailukykyä parannetaan huolehtimalla hyvin saavutettavissa olevista ja laadukkaista asuin-, teollisuus- ja työpaikka-alueista, vapaa-ajanmahdollisuuksista, palveluista sekä liikenneyhteyksistä
- Laaditaan maakuntakaava uuden alueidenkäyttölain hengessä ja uuden kansallisen rakennetun ympäristön tietojärjestelmän (RYHTI) tietomallin mukaisesti
- Kumotaan useat voimassa olevat maakuntakaavat ja saatetaan maakuntakaavallinen tieto yksiin kansiin helpottamaan sen tulkintaa, seurantaa ja toteuttamista
- Viedään maakuntakaavaa yleispiirteisempään ja strategisempaan suuntaan, vähemmän merkintöjä mutta vaikuttavammin, käsitellään kohdennetusti maakunnallisesti ja valtakunnallisesti merkittäviä maankäytön kysymyksiä
- Läpileikkaavat teemat suuntaavat ratkaisuja eri maankäyttömuodoissa (energiaturvos ja puhdas siirtyminen, kokonaisturvallisuus ja huoltovarmuus, ilmastonmuutoksen hillintä ja sopeutuminen, luonnon monimuotoisuuden turvaaminen)

Tiivistetyksi maakuntakaavan tavoitteena on saattaa kaikki neljä erillistä maakuntakaavaa yhden kokonaisuuden alle, huomioida uudistuvan alueidenkäyttölain vaatimukset, globaalit ja valtakunnalliset muutokset sekä laatia kaava RYHTI-järjestelmän mukaisesti yhteen toimivassa tietomallimuodossa. Maakuntakaavan yleisten tavoitteiden lisäksi kaavan eri teemoille on annettu erillisiä tavoitteita, jotka löytyvät kokonaisuudessaan ”Maakuntakaavan lähtökohdat ja alustavat tavoitteet” asiakirjasta.

7. Osallistuminen ja vuorovaikutus

7.1. Vuorovaikutus

Maakuntakaavan valmistelussa pyritään avoimeen ja vuorovaikutteiseen suunnitteluun koko kaavaprosessin ajan. Tavoitteena on, että kaikilla, joiden oloihin tai toimintaan kaava voi vaikuttaa, on mahdollisuus saada tietoa kaavatyön lähtökohdista, kaavan tavoitteista ja ratkaisuista sekä osallistua niiden valmisteluun. Vuorovaikutuksen avulla tuetaan suunnittelun laatua ja varmistetaan, että eri näkökulmat tulevat huomioon otetuiksi ennen päätöksentekoa.

Osallisia ovat kaikki alueen maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa. Lisäksi osallisia ovat viranomaiset ja yhteisöt, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään. Kaikilla osallisilla on mahdollisuus osallistua kaavan valmisteluun sekä lausua kirjallisesti tai suullisesti mielipiteensä asiasta koko kaavaprosessin ajan. Maakuntakaavan osalliset on esitetty liitteessä 1., mutta ne voivat tarkentua maakuntakaavaprosessin aikana.

Kaavasta voi antaa palautetta koko prosessin ajan. Lisäksi vuorovaikutuksen kannalta keskeisiä kaava vaiheita ovat kaavan vireilletulovaihe (osallistumis- ja arviointisuunnitelmavaihe) sekä

kaavaluonnoksen ja kaavaehdotuksen julkiset nähtävillä olot. Nähtävillä oloaikana osallisilla on mahdollisuus antaa palautetta ja saada palautteeseensa virallinen vastine. Kaavan nähtävillä olosta tiedotetaan yleisessä tietoverkossa, niin kuin kunnalliset ilmoituksen Pohjois-Karjalan maakuntaliitossa julkaistaan sekä maakuntalehti Karjalaisessa.

Lisäksi Osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, kaavaluonnoksesta sekä kaavaehdotuksesta pyydetään lausunnot keskeisiltä viranomaisilta ja yhteisöiltä maankäyttö- ja rakennusasetuksen (tuleva alueidenkäyttöasetus) 12 ja 13 §:n mukaisesti. Kaavaehdotus asetetaan julkisesti nähtäville alueidenkäyttölain 65 §:n (uuden alueidenkäyttölain 83 §) mukaisesti ja nähtävillä oloaikana osallisilla on mahdollisuus esittää mielipiteensä asiasta.

Maakuntakaavan hyväksyy maakuntavaltuusto. Kaavan hyväksymistä koskevaan päätökseen saa hakea muutosta valittamalla hallintotuomioistuimeen kunnallisvalituksin noudattaen, mitä kuntalaissa säädetään (AKL 188 §).

7.2. Viranomaisyhteistyö

Kaavaa valmistellaan keskeisesti yhteistyössä eri viranomaisten ja maankäyttöteemasta riippuen keskeisten yhteisöjen ja yhdistysten kanssa. Lisäksi on mahdollista järjestää erillisiä kahdenkeskisiä neuvotteluja, työkokouksia tai suunnittelupalavereja toimijoiden kanssa.

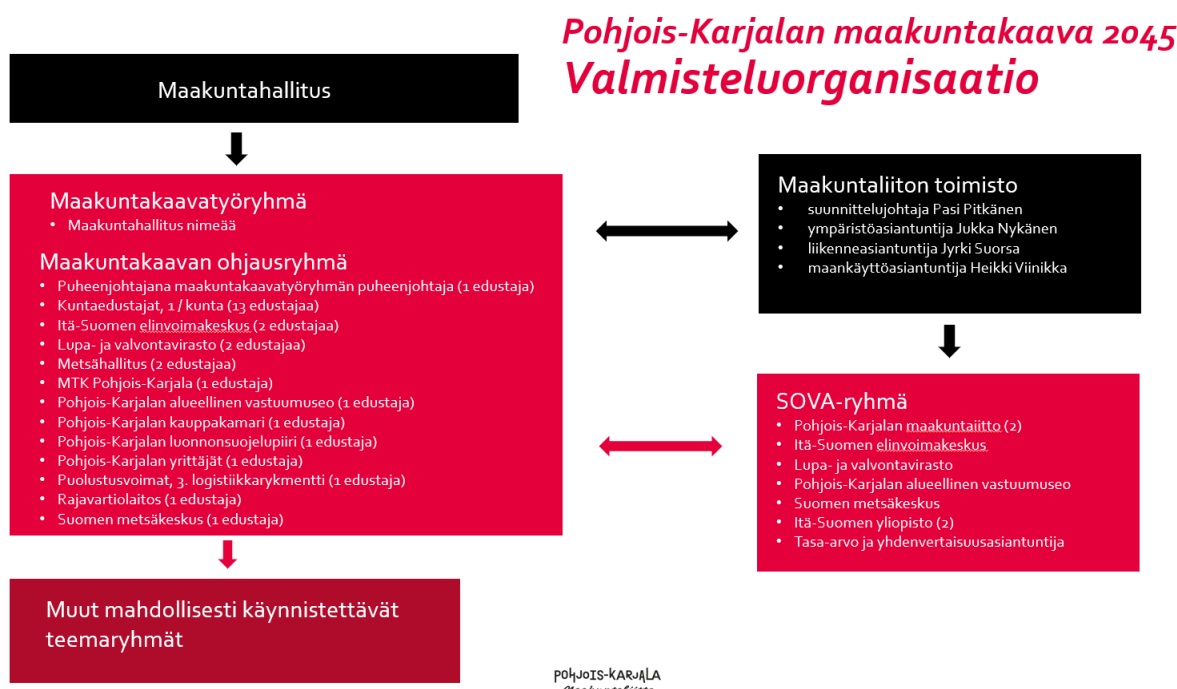
Maakuntakaava laadinnassa on arvioitu perustettavan ainakin seuraavat ryhmät:

- Maakuntakaavatyöryhmä: Toimii organisaation sisäisenä työryhmänä, joka valmistelee asioita jatkokäsittelyyn ja käy siihen liittyvää evästyskeskustelua
- Ohjausryhmä: Ohjaa maakuntakaavatyötä ja sen sisällön suunnittelua
- SOVA-ryhmä (suunnitelmien ja ohjelmien vaikutusten arvioinnin työryhmä), joka arvioi maakuntakaavan vaikutuksia ja tuo oman sekä taustaorganisaationsa asiantuntemuksensa ja näkemyksensä niihin kaavan eri vaiheissa. Ryhmän arvioinnit ovat ohjausryhmän käytössä kaavan käsittelyssä.
- Lisäksi on mahdollista perustaa teemakohtaisia asiantuntijaryhmiä tarpeen niin vaatiessa.
- Kaavatyössä hyödynnetään myös maakuntaliitossa jo toimivia ns. POKAT-ryhmiä. Esimerkiksi liikenteen (vaikutusten) osalta hyödynnetään POKAT liikenneryhmää, metsävaikutusten osalta POKAT metsäbiotalousryhmää ja ilmasto- ja energiavaikutusten osalta POKAT ilmasto ja energia teemaryhmää.

Maakuntakaavaa valmisteltaessa järjestetään vähintään kaksi lakisääteistä (AKL 66 §, MRA 11 §) viranomaisneuvottelua, joista ensimmäinen järjestetään maakuntakaavan laadinnan alkuvaiheessa. Toinen, kaavaehdotusta koskeva viranomaisneuvottelu järjestetään lausuntokierroksen jälkeen ennen kuin kaavaehdotus on ollut julkisesti nähtävänä.

Viranomaisneuvottelut järjestetään AKL 66 §:n ja MRA 11 §:n mukaisesti maakuntakaavan laatijan, Lupa- ja valvontaviraston sekä niiden ministeriöiden ja muiden viranomaisten kanssa, joiden toimialaa asia koskee.

Viranomaisneuvotteluista laaditaan muistiot, joista ilmenevät keskeiset neuvotteluissa esillä olleet asiat ja kannanotot. Lakisääteisten viranomaisneuvottelujen lisäksi järjestetään muita neuvotteluja kaavan valmistelun eri vaiheissa. Neuvottelujen tarkoituksena on välittää tietoa sidosryhmille kaavan etenemisestä, samoin kuin myös vastavuoroisesti sovittaa yhteen sidosryhmien suunnitelmien keskeiset tavoitteet ja periaatteet maakuntakaavan valmistelutyöhön.

Kuva 4. Maakuntakaavan valmisteluorganisaatio

8. Vaikutusten arviointi

Maakuntakaavaa laadittaessa on tehtävä kaavan vaikutusten arviointia, josta säädetään alueidenkäyttölaissa ja maankäyttö- ja rakennusasetuksessa (muuttuu alueidenkäyttöasetus). Vaikutusten arvioinnin avulla kaavan laatijat, kaavasta päättävät ja osalliset saavat tietoa kaavan toteuttamisen vaikutuksista, niiden merkittävydestä ja kohdentumisesta. Vaikutuksia selvitetään koko kaavaprosessin ajan ja kaavaratkaisuissa pyritään huomioimaan ja minimoimaan vaikutuksia niin, että se täyttää kaavalle asetetut tavoitteet.

Kaavaa laadittaessa selvitetäänkin kaavan toteuttamisen välittömät ja välilliset vaikutukset sekä arvioidaan niiden merkittävyys. Arvioinnissa tulee tarkastella maankäyttö- ja rakennusasetuksen (MRA, 895/1999 1 §) mukaiset vaikutukset:

- ihmisten elinoloihin ja elinympäristöön
- maa- ja kallioperään, veteen, ilmaan ja ilmastoon
- kasvi- ja eläinlajeihin, luonnon monimuotoisuuteen ja luonnonvaroihin
- alue- ja yhdyskuntarakenteeseen, yhdyskunta- ja energiatalouteen sekä liikenteeseen
- kaupunkikuvaan, maisemaan, kulttuuriperintöön ja rakennettuun ympäristöön.
- elinkeinoelämän toimivan kilpailun kehittymiseen.

Arvioinnissa kiinnitetään myös huomiota alueidenkäyttölain 28 §:n edellyttämällä tavalla alueiden käytön taloudellisuuteen ja siihen, ettei maaomistajille tai muille oikeuden haltijoille aiheudu kohtuutonta haittaa.

Maakuntakaavassa esitettäviä Natura 2000 -verkoston alueisiin mahdollisesti vaikuttavia hankkeita ja toimintoja arvioidaan luonnonsuojelulain edellyttämällä tavalla (LSL 9/2023, 35 §), mikäli arviointi katsotaan kaavaprosessin aikana tarpeelliseksi.

9. Maakuntakaavan oikeusvaikutukset

Maakuntakaavan oikeusvaikutukset kohdistuvat pääasiassa viranomaisiin ja tulevat alueidenkäyttölaista.

Alueidenkäyttölaki (32 §): *”Maakuntakaava on ohjeena laadittaessa ja muutettaessa yleiskaavaa ja asemakaavaa sekä ryhdyttäessä muutoin toimenpiteisiin alueiden käytön järjestämiseksi. Viranomaisten on suunnitellessaan alueiden käyttöä koskevia toimenpiteitä ja päättäessään niiden toteuttamisesta otettava maakuntakaava huomioon, pyrittävä edistämään kaavan toteuttamista ja katsottava, ettei toimenpiteillä vaikeuteta kaavan toteuttamista. Maakuntakaava ei ole oikeusvaikutteisen yleiskaavan eikä asemakaavan alueella voimassa muutoin kuin 1 momentissa tarkoitetun kaavojen muuttamista koskevan vaikutuksen osalta.*

Alueidenkäyttölaki (3 §): *Tämän lain mukaiset alueiden käyttöä koskevat tavoitteet ja suunnitelmat on, siten kuin erikseen säädetään, otettava huomioon suunniteltaessa ja päätettäessä muun lainsäädännön nojalla ympäristön käytön järjestämisestä.*

Alueidenkäyttölaki (33 §): *Maakuntakaavan rakentamisrajoitus on voimassa maakuntakaavassa virkistys- tai suojelualueeksi osoitetulla alueella, Puolustusvoimien tai Rajavartiolaitoksen tarkoituksiin osoitetulla alueella ja liikenteen tai teknisen huollon verkostoja tai alueita varten osoitetulla alueella. Rakentamisrajoituksen aluetta voidaan kaavassa erityisellä määräyksellä laajentaa tai supistaa.*

10. Maakuntakaavan aikataulu ja yhteystiedot

Maakuntakaava laaditaan vaiheittain vuorovaikutteisesti osallisten kanssa. Myös käsillä oleva osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tarkoitettu olevan eri kaavavaiheissa päivittyvä asiakirja. Seuraavassa on esitetty yleisellä tasolla maakuntakaavan tavoiteaikataulu:

Aloitus- ja tavoitevaihe: Elokuu 2026 – Joulukuu 2026

- Maakuntahallitus päättää maakuntakaava 2045 laatimisesta
- Laaditaan osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) ja asetetaan se julkisesti nähtäville ja lausunnoille
- Kuulutetaan kaavan vireilletulosta
- Käynnistetään ja/tai jatketaan kaavan taustaselvityksiä
- Käsitellään OAS:sta annetut lausunnot ja mielipiteet sekä laaditaan niihin vastineet
- Järjestetään aloitusvaiheen viranomaisneuvottelu
- Perustetaan tarvittavat työryhmät

Luonnosvaihe: Tammikuu 2027 – Marraskuu 2027

- Tehdään tarvittavia kaavan taustaselvityksiä
- Pohditaan kaavaluonnoksen ratkaisuja ja eri vaihtoehtoja sekä käsitellään niitä eri työryhmissä
- Laaditaan lopullinen kaavaluonnos ja asetetaan se julkisesti nähtäville ja lausunnoilla
- Käsitellään saadut lausunnot ja mielipiteet sekä laaditaan niihin vastineet

Ehdotusvaihe: Joulukuu 2027 – Marraskuu 2028

- Laaditaan kaavaehdotus luonnoksesta saatujen palautteiden sekä mahdollisesti vielä tehtävien selvitysten pohjalta
- Tarkennetaan ja täydennetään tarvittaessa vaikutusten arviointia
- Asetetaan kaavaehdotus lausunnoille ja julkisesti nähtäville
- Käsitellään saadut lausunnot ja muistutukset sekä laaditaan niihin vastineet
- Järjestetään viranomaisneuvottelu
- Mikäli kaavaehdotukseen tulee vielä oleellisia muutoksia, asetetaan kaava uudelleen nähtäville

Hyväksymisvaihe: Joulukuu 2028

- Maakuntavaltuusto päättää kaavan hyväksymisestä
- Mahdollisuus valittaa kaavan hyväksymispäätöksestä hallinto-oikeuteen ja edelleen korkeimpaan hallinto-oikeuteen
- Kuulutetaan maakuntakaava 2045 voimaan

Seurantavaihe: Tammikuu 2029 →

- Seurataan maakuntakaavan ja sen aiheuttaminen vaikutusten toteutumista
- Seurataan maakuntakaavan kohdistuvia muutostarpeita

Kaavan laadinnassa mukana olevien henkilöiden yhteystiedot

Pasi Pitkänen, YKS 679
suunnittelujohtaja
0400832572
pasi.pitkanen@pohjois-karjala.fi

Jukka Nykänen
ympäristöasiantuntija
0504120717
jukka.nykanen@pohjois-karjala.fi

Heikki Viinikka
maankäyttöasiantuntija
0505937269
heikki.viinikka@pohjois-karjala.fi

Jyrki Suorsa
liikenneasiantuntija
0504668511
jyrki.suorsa@pohjois-karjala.fi

Käyntiosoite: Pielisjoen linna, Siltakatu 2, 80100 JOENSUU

11. Liitteet

Liite 1. Maakuntakaavan osalliset. Luetteloa voidaan täydentää suunnittelun edetessä.

Toimijat	Osalliset	Menettelytapavaihe
Maanomistajat ja ne, joiden asumiseen, työntekoon tai muihin oloihin kaava saattaa huomattavasti vaikuttaa	- suunnittelualueen maanomistajat ja -haltijat sekä heitä edustavat yhteisöt - asukkaat ja loma-asukkaat sekä heitä edustavat yhteisöt - yritykset ja elinkeinonharjoittajat	Ilmoitus Karjalaisessa, maakuntaliiton ja kuntien ilmoitustauluilla sekä maakuntaliiton internet -sivuilla, aineisto nähtävänä kuntien virastoissa, Pohjois-Karjalan maakuntaliiton toimistossa sekä maakuntaliiton internetsivuilla: - tiedottaminen kaavatyön aloittamisesta, OAS:sta ja sen nähtävänä pitämisestä, mahdollisuus mielipiteiden esittämiseen - tiedottaminen tavoitteista ja valmisteluaineistoista (luonnos) ja niiden nähtävänä pitämisestä, kuntakohtaisista avoimista esittelytilaisuuksista, mahdollisuus mielipiteiden esittämiseen - tiedottaminen kaavaehdotuksesta ja sen nähtävänä pitämisestä, mahdollisuus muistutusten tekemiseen
Pohjois-Karjalan maakunnan kaupungit, kunnat ja kunnalliset toimielimet	- Heinävesi, Joensuu, Kitee, Nurmes, Lieksa, Outokumpu, Ilomantsi, Juuka, Kontiolahti, Liperi, Polvijärvi, Rääkkylä sekä Tohmajärvi - Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä - Pohjois-Karjalan pelastuslaitos - Siun Sote / Ympäristöterveys - Keski-Savon ympäristötoimi	Kirjallinen ilmoittaminen, lausuntoaineiston toimittaminen ja lausuntopyyntö: - aloitusvaiheessa kaavoituksen vireille tulosta, OAS:sta ja sen nähtävänä pitämisestä - tavoitteista ja valmisteluaineistosta (luonnos) ja niiden nähtävänä pitämisestä - kaavaehdotuksesta ja sen nähtävänä pitämisestä
Viranomaiset, joiden toimialaa suunnittelussa käsitellään	Lupa- ja valvontavirasto, Itä-Suomen elinvoimakeskus, Metsähallitus, Pohjois-Karjalan alueellinen vastuumuseo, Museovirasto, Suomen metsäkeskus - itäinen palvelualue, Väylävirasto, Traficom, Puolustusvoimien logistiikkalaitos - 3. Logistiikkarykmentti, Pohjois-Karjalan rajavartiosto, eri ministeriöt (YM, LVM, OKM, TEM, SM, STM, MMM, VVM)	Kirjallinen ilmoittaminen, viranomaisneuvottelukutsu, neuvottelu- ja lausuntoaineiston toimittaminen ja lausuntopyyntö: - MRL:n mukaisista viranomaisneuvotteluista aloitus- ja hyväksymisvaiheissa - maakuntakaavatyön aloittamisesta, OAS:sta ja sen nähtävänä pitämisestä - tavoitteista ja valmisteluaineistosta (luonnos) ja niiden nähtävänä pitämisestä - maakuntakaavan ehdotuksesta ja sen nähtävänä pitämisestä
Yhteisöt, yritykset ja niiden järjestöt sekä muut organisaatiot, joiden toimialaa maakuntakaavassa käsitellään	- Fingrid Oyj, Savon Voima Oy, Pohjois-Karjalan Sähkö Oy, PKS Sähkönsiirto Oy, Caruna, Neova Oy, Tornator, UPM-Kymmene Metsä, Stora Enso Oyj, Geologian tutkimuskeskus GTK, Suomen turvallisuusverkko Oy, Energiavirasto	Kirjallinen ilmoittaminen, lausuntoaineiston toimittaminen ja lausuntopyyntö: - maakuntakaavatyön aloittamisesta OAS:sta ja sen nähtävänä pitämisestä - tavoitteista ja valmisteluaineistosta (luonnos), niiden nähtävänä pitämisestä ja sitä koskevasta neuvottelusta

	- MTK Pohjois-Karjala ry., MHY Pohjois-Karjala, MHY Keski-Savo, ProAgria Itä-Suomi - Pohjois-Karjalan Kauppakamari, Pohjois-Karjalan Yrittäjät ry, Etelä-Savon Yrittäjät, VisitKarelia Oy, Elinkeinoelämän keskusliitto EK, Metsäteollisuus ry, Energiateollisuus ry, Kaivosteollisuus ry, Teknolohiateollisuus ry, Kaupan liitto - Business Joensuu Oy, Pielisen Karjalan Kehittämiskeskus PIKES Oy, LieKe Lieksan Kehitys Oy, Kontioloikka Oy, Lipertek Oy, Outokummun seudun teollisuuskylä Oy - Itä-Suomen yliopisto, LUKE, EFI, SYKE, Karelia ammattikorkeakoulu, Pohjois-Karjalan koulutuskuntayhtymä Riveria - Pohjois-Karjalan kalatalouskeskus ry, Etelä-Savon kalatalouskeskus - Pohjois-Karjalan lintutieteellinen yhdistys, Etelä-Savon lintutieteellinen yhdistys, Pohjois-Karjalan luonnonsuojelupiiri, Etelä-Savon luonnonsuojelupiiri, Luonto-Liiton Savo-Karjalan luontopiiri - Joensuun Latu/Suomen Latu ry, Pohjois-Karjalan virkistysreitistöyhdistys, Pohjois-Karjalan liikunta ry - Pohjois-Karjalan kylät ry, Virta Joensuun kaupunkikeskustayhdistys ry, Järvi-Suomen kylät ry - Riistakeskus Pohjois-Karjala, Riistakeskus Etelä-Savo, Suomen metsästäjäliitto Pohjois-Karjalan piiri ja Suur-Savon piiri	- maakuntakaavan ehdotuksesta ja sen nähtävänä pitämisestä
Pohjois-Karjalan maakunnan alueeseen rajautuvat maakunnat ja kunnat	- Etelä-Karjalan liitto, Etelä-Savon maakuntaliitto, Kainuun liitto ja Pohjois-Savon liitto - Kuopio, Kuhmo, Sotkamo, Rautavaara, Kaavi, Tuusniemi, Savonlinna, Parikkala, Varkaus ja Enonkoski	Kirjallinen ilmoittaminen, lausuntoaineiston toimittaminen ja lausuntopyyntö: - maakuntakaavatyön aloittamisesta OAS:sta ja sen nähtävänä pitämisestä - tavoitteista ja valmisteluaineistosta (luonnos), niiden nähtävänä pitämisestä ja sitä koskevasta neuvottelusta maakuntakaavan ehdotuksesta ja sen nähtävänä pitämisestä

POHJOIS-KARJALA
Maakuntaliitto